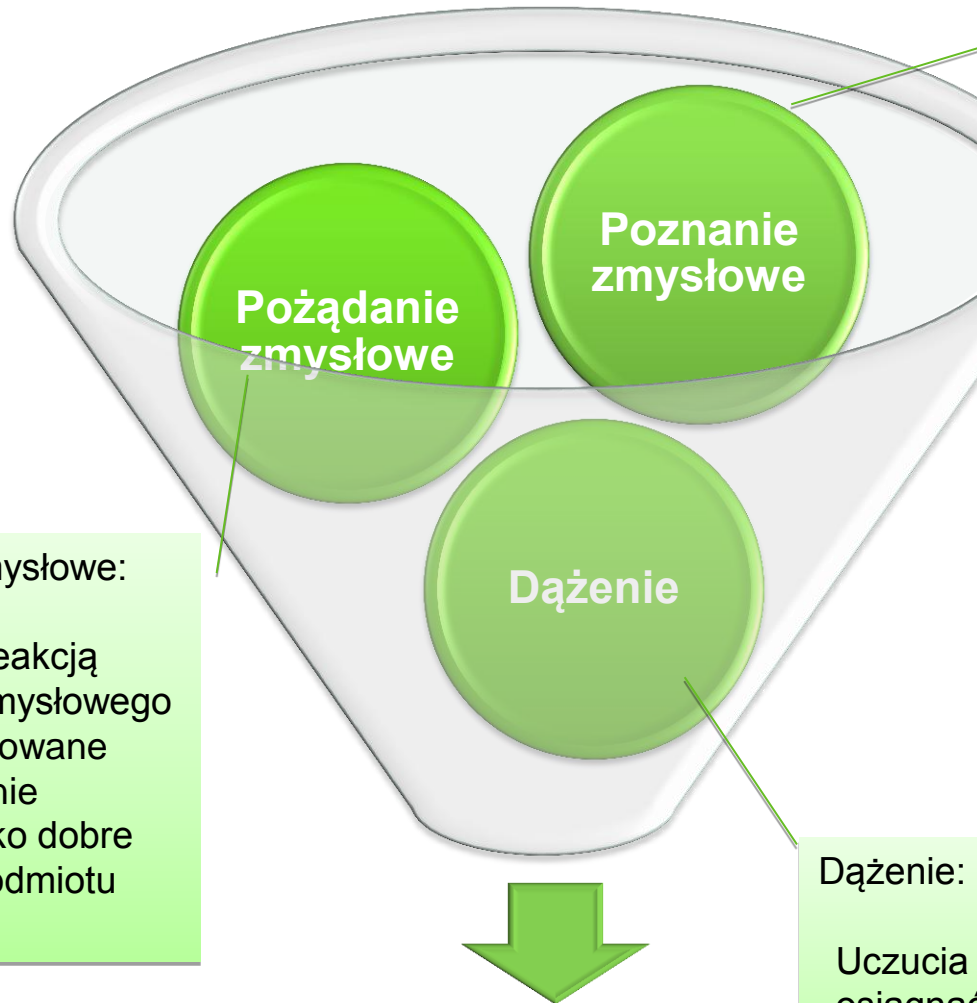

**Stosunek cnót do uczuć
w filozofii św. Tomasza z Akwinu,
na przykładzie cnoty męstwa**

Charakterystyka uczuć

Poznanie zmysłowe:

Do powstania uczucia konieczne jest poznanie zmysłowe, gdyż nie można pragnąć czegoś, czego wcześniej nie poznało się jako dobre

Pożądanie zmysłowe:

Uczucia są reakcją pożądania zmysłowego na to, co ujmowane przez poznanie zmysłowe jako dobre lub złe dla podmiotu poznającego

Dążenie:

Uczucia dążą do tego, aby osiągnąć poznane dobro lub uniknąć zła

Poznany Byt

Podział uczuć

Uczucia władzy pożądlivej

miłość

nienawiść

pożądliwość

wstręt

przyjemność

uczucie bólu

Uczucia władzy gniewliwej

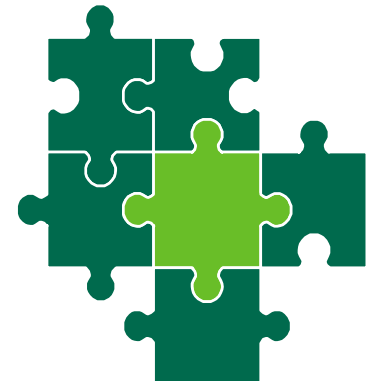
nadzieja

rozpacz

bojaźń

odwaga

gniew

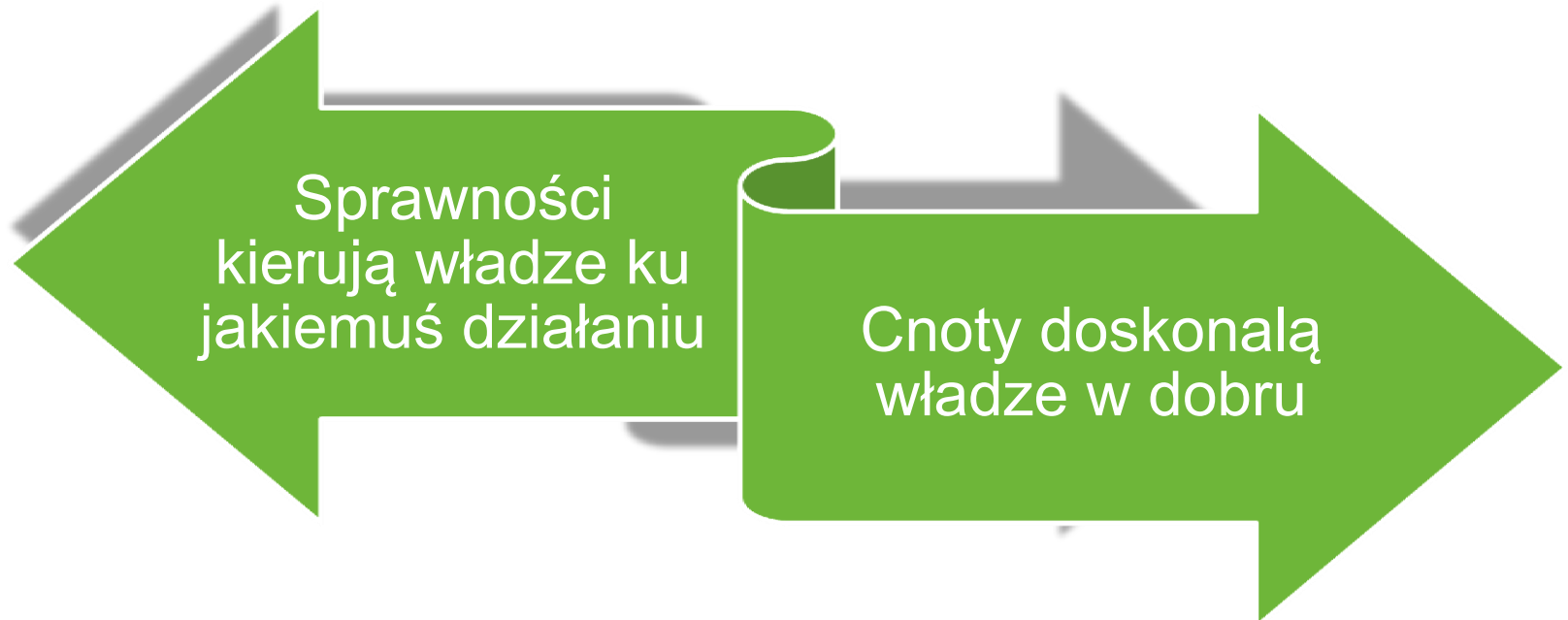
Charakterystyka sprawności

Sprawność to dyspozycja, dzięki której ktoś lub coś jest dobrze lub źle przysposobiony w stosunku do siebie lub w stosunku do innego bytu.

Św. Tomasz z Akwinu

Można powiedzieć, że sprawność jest pewną przypadłością danej władzy, która uzdalnia tę władzę do jakiegoś działania.

Jeśli wykonujemy jakąś czynność, to władza, do której ta czynność należy, „przyzwyczajają się” do danego działania. Usprawnienie zatem pozostaje w danej władzy.

„Cnoty są to sprawności skłaniające nas w sposób stały do spełniania czynów dobrych”

E. Gilson

Cnoty moralne

Cnoty intelektualne

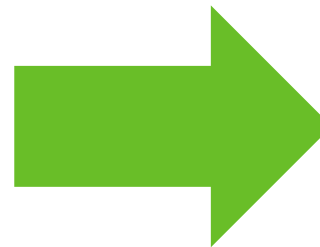
Cnoty kardynalne

Roztropność

Sprawiedliwość

Umiarkowanie

Męstwo

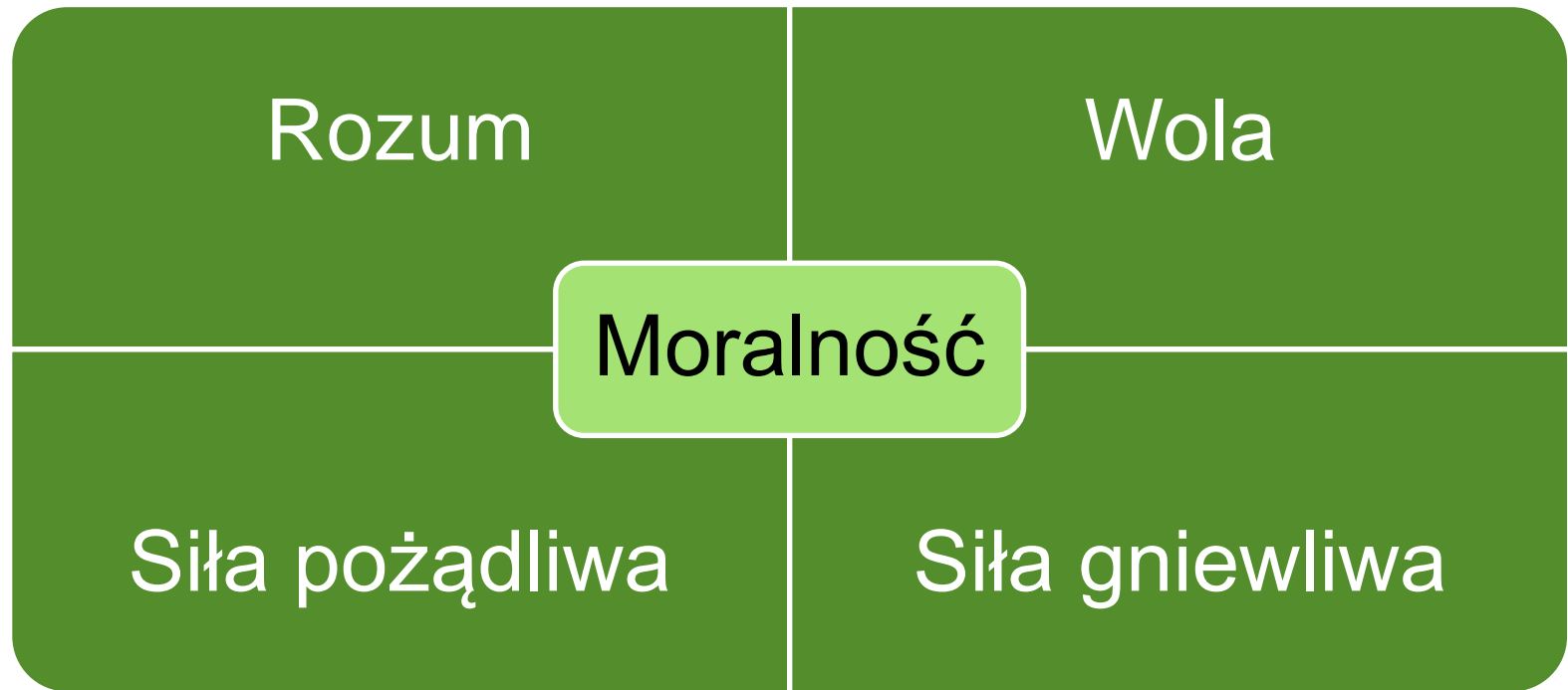
Umiarkowanie i męstwo w sposób szczególny odnoszą się do uczuć

Umiarkowanie i męstwo

Umiarkowanie jest cnotą, która pozwala nam ujarzmić poruszenia władzy pożądliwej.

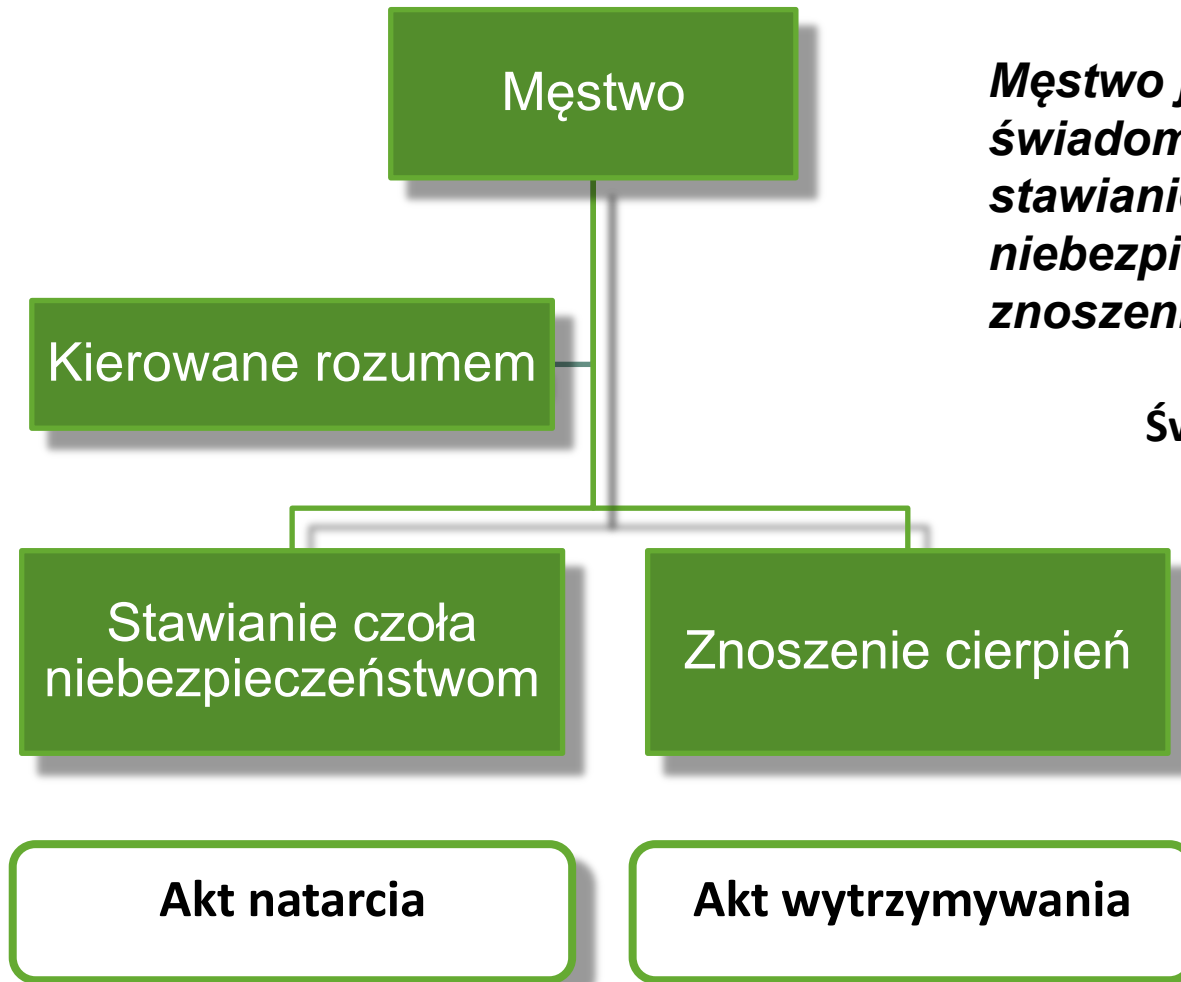
Męstwo uzdalnia nas do znoszenia trudów i należytego zachowania wobec niebezpieczeństw, co związane jest z poruszeniami władzy gniewliwej.

Tak więc dusza włada ciałem władzą despotyczną, gdyż członki ciała w niczym nie mogą oprzeć się rozkazowi duszy; ręka, noga i każdy członek, który może być poruszany ruchem dobrowolnym - rusza się natychmiast na pożądanie duszy. Zaś myśl czy rozum władają siłami gniewliwą i pożądliwą władzą polityczną, gdyż pożądanie zmysłowe ma coś swojego i dlatego może się sprzeciwić rozkazowi rozumu.

Św. Tomasz z Akwinu

Męstwo jest to świadome i rozważne stawianie czoła niebezpieczeństwom i znoszenie cierpień.

Św. Tomasz z Akwinu

Trzeba nie tylko niezachwianie wytrzymywać nacisk trudności przez poskromienie bojaźni, lecz także trzeba w nie uderzać i to w sposób zdyscyplinowany

Św. Tomasz z Akwinu

Męstwo i uczucia

Akt natarcia

Odwaga

Akt wytrzymywania

Bojaźń

Zadaniem cnoty męstwa jest podtrzymać wolę ludzką w kierowaniu się rozumem, pomimo obawy przed złem fizycznym. Otóż to dobro trzeba mocno zabezpieczać przed każdym możliwym złem, bo żadne dobro fizyczne nie dorównuje swą wartością dobru moralnemu

Św. Tomasz z Akwinu

ROZUM

Męstwo

Nadzieja

Gniew

Rozpacz

Bojaźń

Odwaga

Konsekwencje braku męstwa

- Bojaźliwość
- Bezbojaźliwość
- Zbyttnia śmiałość
- Zarozumiałość
- Ambicja
- Próżność
- Małoduszność
- Małostkowość
- Rozrzutność
- Niewytrwałość
- Upór

Zadaniem cnót moralnych jest utrzymać miarę rozumu w materii, której dana cnota dotyczy, dlatego wszelka wada wprowadzająca nie umiar w materii jednej z cnót moralnych jest przeciwieństwem tej cnoty, jako nie umiar wobec umiaru.

Św. Tomasz z Akwinu

Dziękuję za uwagę.